

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۰۷

شماره: ۱۱/۱۹۸۰۹۷

پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

#بخشنامه - حائز اهمیت#

روسای محترم دانشگاه ها، مراکز آموزش عالی، پژوهشگاه ها، پارک های علم و فناوری و
مؤسسات وابسته به وزارت متبوع

سلام علیکم

احتراما، به پیوست "آیین نامه ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان نامه ها و رساله های تحصیلات
تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها" به شماره ثبت ۱۹۵۹۳۹ مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۰۶ که به
تایید و توشیح وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است برای استحضار و اجرا ابلاغ می
شود.

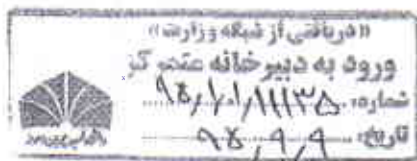
شماره پیگیری

۷۰۲۸۰۰۳

با آرزوی توفیق الهی
عبدالحسین فریدونفر
مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

رونوشت:

جناب آقای دکتر وحید احمدی، معاون محترم پژوهش و فناوری، برای استحضار.
جناب آقای دکتر سیروس علیدوستی، رئیس محترم پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، برای
استحضار.

این نامه امضاء الکترونیکی شده است و با مهر ارزش قانونی دارد.

ایران
مهر ایران محترم آرزو دارم
سایت رسمی دانشکده
اولین رساله است
پس اینجانب
(امضای)

نشانی:

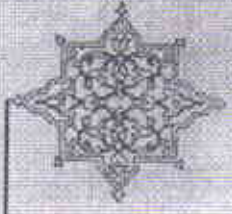
تهران شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمزان
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۴۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website: www.msrt.ir
Email: info@msrt.ir

سید علی
رئیس هیئت مدیره

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۴/۰۹
شماره: ۲/۱۹۵۶۲۹
پیوست

آیین نامه ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها

مقدمه

ثبت پیشنهادها، پایان نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی در کانون ملی، افزون بر آنکه به عنوان بخشی از پژوهش‌های کشور در ییانات مقام معظم رهبری به طور کلی بدان تأکید شده (۱۳۸۵/۷/۱۳)، در بند ۲-۴ سیاست‌های کلی علم و فناوری - نظام آموزش عالی، تحقیقات، و فناوری (۱۳۹۳/۶/۲۹) و در بندهای بسیاری از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی (۱۳۹۲/۱۱/۲۹) و همچنین قانون برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران (از جمله در ماده ۱۶ بند و - ۶) نیز آشکار یا نهان آمده است. چنین رویکردی در سطح نظام علم و فناوری کشور، وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری، دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها، و استادان و پژوهشگران دارای دستاوردهای بسیاری است که برخی از آنها عبارت‌اند از:

- نگه‌داری و حفظ اطلاعات در یک آرشیو ملی با شیوه‌های استاندارد و ابفای نقش پایگاه داده یکپارچه ملی و اعتباربخشی به داده‌های پیشنهادها، پایان نامه‌ها، و رساله‌ها با ثبت تأیید آنها؛
- سازمان‌دهی و نمایه‌سازی علمی، استاندارد، و یکپارچه اطلاعات با کاربرد اصطلاح‌نامه‌ها و واژه‌نامه‌های تخصصی و همچنین فهرست‌های مستند نام‌ها؛
- مشاهده‌پذیری (VISIBILITY) بیشتر دستاوردهای پایان نامه‌ها و رساله‌ها در کشور به زبان فارسی و در جهان با ارائه آنها از یک درگاه ملی به زبان‌های دیگر؛
- همانندجویی در پیشنهادها، پایان نامه‌ها، و رساله‌ها و کمک به دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها و استادان در پیش‌گیری از بدرفتاری‌های علمی؛
- مدیریت یکسان و یکپارچه مالکیت فکری و کپی‌رایت؛
- مدیریت دسترسی یکسان و یکپارچه در سطح ملی به اطلاعات پیشنهادها، پایان نامه‌ها، و رساله‌ها و پیش‌گیری از سردرگمی کاربران در مراکز اطلاع‌رسانی و وبگاه‌های گوناگون؛
- پیش‌گیری از دوباره‌کاری در پایان نامه‌ها و رساله‌ها و افزایش بهره‌وری ملی و همچنین آسان‌سازی یافتن موضوع برای پژوهش در پایان نامه‌ها و رساله‌ها؛

- دسترسی بهتر پژوهشگران به پیشینه پژوهش در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و کاربرد یافته‌های پیشین و هم‌افزایی بیشتر پژوهش‌ها؛
- شناخت وضعیت علمی و پژوهشی هر یک از مؤسسه‌ها، گروه‌ها، و استادان به تنهایی و در مقایسه با یک‌دیگر و شناخت جامع از عملکرد استادان در راهنمایی، مشاوره، و داوری پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در کشور؛
- آسان‌سازی پیوند صنعت، دولت، و دانشگاه در چارچوب نظام ملی نوآوری از رهگذر یک پایگاه جامع و ملی از پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌ها و تقویت سمت عرضه در بازار پژوهش؛
- هدایت پژوهش در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها با بازخورد از کارهای انجام شده و در دست انجام و پشتیبانی آسان‌تر از پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها برای نهادهای گوناگون و هم‌راستاسازی آنها با نیازها و درخواست‌ها و سندهای بالادست مانند نقشه جامع علمی کشور؛
- شناخت کارایی و اثربخشی پژوهش در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در سطح ملی و اندازه نیازمحوری و پاسخ‌گویی آنها به درخواست‌های جامعه؛
- آسان‌سازی یافتن تخصص (Expertise retrieval) برای صنعت و دولت از رهگذر یک پایگاه جامع و ملی از پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌ها و کمک به اشتغال دانش‌آموختگان؛
- شبکه‌سازی علمی و تخصصی میان پدیدآوران پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها؛
- نگاهت روندهای پیشین پژوهش کشور در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها بر پایه متن کامل آنها؛
- شناخت روندهای آینده پژوهش کشور در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها بر پایه پیشنهاد آنها؛
- پایش یکپارچه اطلاعات پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌ها بر پایه طرح آمایش سرزمین و کاربرد دستاوردهای آن در سیاست‌گذاری علم و فناوری؛
- انجام طرح‌های ملی و راهبردی زبان‌شناسی رایانشی مانند ساخت پیکره‌های علمی؛
- اشاعه داده‌های کمی (آمار) و کیفی گردآوری شده در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها؛
- انجام پژوهش‌های گوناگون علم‌سنجی روی اطلاعات یکپارچه پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌ها، مانند تولید نقشه روزآمد از دانش کشور، تولید نمایه‌نامه‌های علم‌سنجی، تحلیل و تولید شبکه‌های همکاری پژوهشگران و مؤسسه‌ها؛
- ارزیابی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها بر پایه دستاوردهای آنها پس از دفاع و در طول زمان و شناخت پایان‌نامه‌ها و رساله‌های برتر؛

- دستیابی به داده‌های کلان (Big data) و تحلیل آنها با کاربرد روش‌های نوین مانند داده کاوی و متن کاوی؛
 - تحلیل یکپارچه لاگ‌های جست‌وجو و اطلاعات بازیابی شده برای دستیابی به رویکردهای کاربران و نیازهای پژوهشی؛
 - راه‌اندازی و تثبیت جایگاه‌های نهادی و یکپارچه برای تصویب استانداردها و رهنمودها، نظارت، بررسی، و مشاوره در زمینه‌ی درستی و اخلاق پژوهش در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها.
- از این‌رو، با تصویب این آیین‌نامه زمینه لازم برای ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها فراهم می‌آید.

فصل نخست. تعریف واژه‌ها

- ماده ۱. در این آیین‌نامه مراد از هر یک از واژه‌های زیر، تعریف برابر آنهاست:
- ۱-۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری؛
 - ۲-۱. وزیر: وزیر علوم، تحقیقات، و فناوری؛
 - ۳-۱. مؤسسه: دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، یا مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی، یا فناوری دولتی و غیردولتی زیر نظر «وزارت»؛
 - ۴-۱. ایرانداک: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران؛
 - ۵-۱. پارسا: پایان‌نامه کارشناسی ارشد و/ یا رساله دکتری تخصصی دانش‌آموخته مؤسسه؛
 - ۶-۱. اصالت محتوا: استفاده مجاز و اخلاقی از نوشته‌های دیگران در نگارش «پارسا»؛
 - ۷-۱. همانندجو: سامانه تحت وب که با دریافت متن از کاربر و مقایسه خودکار آن با متن کامل «پارسا»های موجود در پایگاه‌های «ایرانداک»، نوشته‌های همانند را بازیابی و اندازه‌های همانندی و منبع اطلاعات همانند را نمایش می‌دهد.

فصل دوم. ثبت پیشنهاد (پروپوزال) و «پارسا»

- ماده ۲. «مؤسسه»ها موظف هستند، از این پس پیشنهاد «پارسا»های مصوب دانشجویان خود را که طبقه‌بندی (محرمانه، خیلی محرمانه، سری، به کلی سری، یا مانند آنها) ندارند، در سامانه‌های اطلاعاتی «ایرانداک»، ثبت و تأیید و متن کامل آنها را در قالب وب به شیوه‌ای که «ایرانداک» تعیین می‌کند، بارگذاری کنند. ارائه گواهی ثبت پیشنهاد «پارسا»های دانشجویان برای تأیید نهایی آنها و همچنین هر گونه پرداخت مالی به استادان راهتما و مشاور یا دانشجویان، به ترتیبی که در آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مربوطه تعیین خواهد شد، الزامی است.

ماده ۳. «مؤسسه‌ها موظف هستند، از این پس «پارساها»ی دانشجویان خود را که طبقه‌بندی (محرمانه، خیلی محرمانه، سری، به کلی سری، یا مانند آنها) ندارند، پس از دفاع، در سامانه‌های اطلاعاتی «ایرانداک»، ثبت و تأیید و متن کامل آنها را در قالب و به شیوه‌ای که «ایرانداک» تعیین می‌کند، بارگذاری کنند. ارائه گواهی ثبت برای دانش‌آموختگی دانشجویان و همچنین تخصیص امتیاز در ترفیع پایه و ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی «مؤسسه‌ها» و همچنین هر گونه پرداخت مالی به «مؤسسه‌ها»؛ استادان راهنما، مشاور و داور؛ یا دانشجویان، به ترتیبی که در آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مربوطه تعیین خواهد شد، الزامی است.

ماده ۴. «مؤسسه‌ها» موظف هستند، متن کامل «پارساها»ی دانش‌آموختگان دست‌کم سه سال پیشین خود را در سامانه‌های اطلاعاتی «ایرانداک»، ثبت و تأیید و متن کامل آنها را در قالب و به شیوه‌ای که «ایرانداک» تعیین می‌کند، بارگذاری نمایند.

فصل سوم. اشاعه و دسترسی

ماده ۵. «ایرانداک» موظف است اطلاعات پیشنهادها و «پارساها» را به شکل زیر و به صورت رایگان در محیط وب اشاعه دهد:

۱-۵. اطلاعات کتاب‌شناختی و چکیده پیشنهاد «پارساها» را پس از ثبت در سامانه‌های اطلاعاتی «ایرانداک»؛

۲-۵. متن کامل پیشنهاد «پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد» را پس از گذشت ۱۲ ماه و متن کامل پیشنهاد «رساله‌های دکترای تخصصی» را پس از گذشت ۲۴ ماه از زمان تصویب در «مؤسسه». این زمان می‌تواند برای پیشنهادهای خاص، با درخواست «مؤسسه» به ترتیب تا ۱۸ و ۳۶ ماه افزایش یابد؛

۳-۵. اطلاعات کتاب‌شناختی، چکیده، ۲۰ صفحه نخست، و فهرست منابع «پارساها» را پس از ثبت در سامانه‌های اطلاعاتی «ایرانداک»؛

۴-۵. متن کامل «پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد» را پس از گذشت ۱۸ ماه و «رساله‌های دکترای تخصصی» را پس از گذشت ۳۰ ماه از تاریخ دفاع موفقیت‌آمیز دانشجوی.

ماده ۶. اشاعه اطلاعات پیشنهادها و «پارساها»ی که پیش‌تر در «ایرانداک» گردآوری شده‌اند، بر پایه ماده پنج آیین‌نامه انجام می‌شود.

ماده ۷. اشاعه اطلاعات پیشنهادها و «پارساها» در بیرون از چارچوب مواد پنج و شش، با توافق «ایرانداک» و هر یک از «مؤسسه‌ها» یا تصمیم وزیر امکان‌پذیر است.

فصل چهارم. اصالت محتوا

ماده ۸. «مؤسسه‌ها» موظف هستند با بازنگری در فرایندهای آموزش، از زمان ابلاغ این آیین‌نامه به بعد، پیش از تصویب پیشنهاد «پارساه» اصالت محتوای آنها را با کاربرد «هماندجو» و پیشینه آنها را با کاربرد سامانه‌های دیگر «ایرنداک» بررسی کنند.

ماده ۹. «مؤسسه‌ها» موظف هستند با بازنگری در فرایند دانش‌آموختگی، از زمان ابلاغ این آیین‌نامه به بعد، پیش از دفاع از «پارساه» اصالت محتوای آنها را با کاربرد «هماندجو» بررسی کنند.

ماده ۱۰. تعیین اصالت محتوا در هر مدرک و داوری درباره آن، بر پایه گزارش «هماندجو»، بسته به مورد بر عهده «مؤسسه‌ها» است.

فصل پنجم. خط‌مشی‌ها

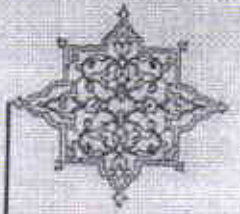
ماده ۱۱. «ایرنداک» موظف است دسترسی «مؤسسه‌ها» را به «هماندجو» برای بررسی اصالت «پارساه» فراهم کند.

ماده ۱۲. «ایرنداک» موظف است حقوق مادی و معنوی «مؤسسه‌ها» و پدیدآوران را در زمینه محتوای تمام متن آنها که در «هماندجو» بررسی می‌شوند، رعایت کند.

ماده ۱۳. «ایرنداک» موظف است محرمانگی نتایج همانندجویی و حریم خصوصی پدیدآوران را حفظ کند و گزارش میزان و محل همانندی هر «پارساه» را تنها به دانشجو و استادان راهنما و مشاور آن «پارساه» و کسان دیگری ارائه نماید که وزیر و رئیس هر «مؤسسه» تعیین می‌کنند. تولید و ارائه گزارش‌ها و تحلیل‌های علمی و مدیریتی بدون نام پدیدآوران شدنی است.

ماده ۱۴. ستاد «وزارت» و «مؤسسه‌ها» موظف هستند بر پایه اطلاعات و تحلیل‌های «هماندجو» و گزارش‌هایی که «ایرنداک» در سطح «وزارت» و «مؤسسه» ارائه می‌نماید، برای بهبود درستی و اخلاق پژوهش و کاهش بدرفتاری علمی، سیاست‌گذاری و اقدام کنند.

ماده ۱۵. ستاد «وزارت» موظف است میزان مشارکت «مؤسسه‌ها» را در اجرای این آیین‌نامه و همچنین میزان همانندی «پارساه‌های» هر مؤسسه را برابر گزارش سالانه «ایرنداک»، در ارزیابی و رتبه‌بندی‌های آنها لحاظ کند.

تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

ماده ۱۶. ستاد «وزارت» موظف است، هر گونه آمار لازم از وضعیت و شمار پیشنهادها و «پارساها» را برای هدف‌های گوناگون از پایگاه ثبت آنها در «ایرانداک» دریافت کند.

ماده ۱۷. بالاترین مقام «مؤسسه‌ها» مسئولیت درستی اجرای این آیین‌نامه را بر عهده دارند و موظف هستند، فعالیت‌های آموزشی، فرهنگی، و ترویجی لازم را برای درستی و اخلاق پژوهش و رعایت حقوق پدیدآوران محتوای علمی و پژوهشی، پیش‌بینی و پیروسته اجرا کنند.

فصل ششم. منابع مالی

ماده ۱۸. منابع مالی لازم برای پشتیبانی، روزآوری، و خدمات «همانندجور» در «ایرانداک» از محل درآمدهای آن تأمین می‌شود.

این آیین‌نامه در شش فصل و ۱۸ ماده در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۶ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات، و فناوری رسیده و اجرای آن از تاریخ ابلاغ لازم است.

دکتر محمد فرادی
